

V Ljubljani, v četrtek, dne 13. marca 1913.

Naročnina za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.— za Nemčijo: " 3.— " 6.— " 12.— ost. inozemstvo: " fr. 3-50 " fr. 7.— " fr. 14.—		Uredništvo in upravljanje: Frančiškanska ulica šte. 10. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.		Oglasnina za 6 krat deljeno petično vrsto enkrat 20 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.
Leto III.	Posamezna številka 20 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 6 kron.	Štev. 11.
Vsak naročnik dobi letos jeseni brezplačno in poštne prosto ilustrovan koledar za l. 1914. Za vsak pol leta plačane naročnine pa ima vsak naročnik pravico do ene slike Prešerna Jurčiča, Gregorčiča ali Aškercia, če plača 40 vin. za ovoj in poštino.				

Obleganje Odrina: Težka bolgarska artilerija obstreljava odrinske utrdbe.

DR. VELIMIR DEŽELIČ:

V službi kalifa.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji. Z dovoljenjem pisateljevim prevel Stargorski.

— Osveta je moja — vzklikne mladeč in izdere meč iz nožnic. — Kolnem se, da od tega trenutka ne bom miroval, dokler ne izvršim krvne obsodbe na onih, ki so uničili moj rod, kri moje krvi in moj ponos, tako mi preroka Mohameda. A vas, bratje, vas prosim, bodite mi v pomoč.

— Hočemo — so se odzvali številni glasovi in za njimi so ponavljale te besede vse berberske čete.

— Bodi naš vodja in gospodar — vzklikne večina berberskih prvakov.

In za nekaj hipov nato je vedela vsa berberska vojska, da ima novega poveljnika, a to Solimana ben Hakem ben Soliman ben Annaserja.

In za nekaj trenutkov je vedela vsa Kordova, vedel je tudi Kalif Muhamed, da Berberi niso splašeni vsled kalifove obsodbe, nego še postali divjejši in da hrepene po osveti.

Kalif je na te vesti postal mrk in dolgo časa ni hotel z nikomer govoriti.

Samo zvečer tistega dne je dal poklicati k sebi Wahda el Amerija in rekel:

— Morda bi učinil pametneje, ako bi poslušal tvoj nasvet.

Wahda se mu je poklonil in odgovoril:

— Kdo ve, kaj je pisano v zvezdah?

XIV.

Ko je zvedela Fatima od starke, kaj se je zgodilo s Strezinjo, se je s prva udala nemi boleti in tugovanju. Mislila je, da ji mora srce počiti od bolečine. Ali kmalu se ji je pojavila v glavi misel, da še ni vse izgubljeno.

Fatima je slišala, kako sta se razgovarjala Meho in Ibrahim, da Strezinja ni mrtev in to je bilo dovolj, da se je zbudila v njeni glavi misel, kako bi ga osvobodila. Povedala je to starki.

— Mati, ali ni mogoče, da bi gospoda, onega iz Hrvatske rešila na kak način?

Starka je na te besede strašno osupnila, nato pa dodala tožno:

Ne, moja Fatima, na to se ne da niti misliti, zakaj ključki od ječe so tako izdelani, da ni mogoče odpreti vrat drugače, nego da jih vlomimo. Razun tega čuvata ječo zvesta stražnika.

— Katera? — vpraša deklica, v kateri je zažarel žarek nade.

— Ibrahim in Meho.

Deklica se prestraši in vzklikne:

— Mar ona, ki ju naš gospodar nazivlje za panterja?

— Da ona!

— Oh, potem je Strezinja izgubljen.

In deklica sklone turobno svojo glavo na prsi, ne vedoč si pomoči.

— Ubogi Strezinja, ubogi Strezinja! Kaka sreča bi bila za te, ako bi me nikdar ne bil videl. Ne zastirali bi ti temni zidovi temnice solnčne svetlobe. Oh, da bi se ne bila nikdar rodila! Ne trpela bi že od rane mladosti in bila v nesrečo sebi in vsem drugim, ki me vzljubijo.

Te besede je Fatima izgovorila nehote glasno in grenke solze so ji orosile mlado lice.

Starka, ki jo je slišala, je postala istotako žalostna. Plemeniti mladeč, ki je bil še tako darežljiv, ji je zelo ugajal. Omilil se ji je pa še bolj, ko je videla, kako postopa z njim Abubekr.

Starka je sovražila Abubekra in ako je prenašala njegovo zmerjanje in psovanje, je bilo to samo na videz, siloma. Ako bi se le dalo, pobegnili bi od njega prvi hip.

Fatimo pa je ljubila v resnici, kakor svoje dete, a sedaj, ko je videla, kako joče, jo je jela tolažiti.

— Golobica moja, ne plakaj, zakaj s solzami si izkvariš svojo lepo lice. Žalost ti začrta črte in tuga te postara.

— Kaj mi mar lepota, kaj mi mar mladost — vzklikne deklica žalostno — ako mi je ugrabljena sreča mojega življenja, moj dobri Strezinja.

Starka sklene roke.

Sestra monsignorja Zupana, Agneza Zupanova, učiteljica v Ljubljani.

— Ah, mili Bog, kako ljubiš tega mladca! Ali glej, kaj potem, ako se reši, tvoje lice pa ostane od žalosti grdo. Potem te ne bo več maral in te pustil na cedilu.

Deklici se skozi solze zaiskre oči in malo, belo ročico položi na njena usta in vzklikne:

— Kako moreš kaj takega reči o njem?! On je najplemenitejši človek na svetu, na njem ni sence laži, on je kakor angelj, in me ne zapusti.

— Glej, glej... komaj enkrat si se razgovarjala z njim — reče starka — in že ga poznaš tako dobro. V resnici, prav ima oni, ki pravi, da je ljubav slepa, čeprav ima oči. Sicer pa ne govoriva o tem, kar je glavno.

— In kaj je to? — vpraša deklica.

— Saj si malo prej sama rekla, da treba poskrbeti, da rešimo Strezinjo iz ječe.

— Da, to je resnica, a sama si rekla, da ni nobenega upanja.

— Da ni nobenega, nisem rekla — pomežika starka z očmi.

— Torej si se česa domislila, draga moja...

In deklica jo je objela in jela poljubovati.

Ko se ji je starka iztrgala, reče:

— Čakaj, ne veseli se tako. Ti me objemaš in poljubljaš, kakor da sem že rešila Strezinjo, ali to je zelo nevarno delo. Veliko vprašanje je, ali bo uspelo.

Deklica je obmolnila in tiho sedla na prostor, kjer je malo prej sedela.

— Prosim te, kaj si se zamislila — vpraša starka.

— Ali ni mladeč govoril nekaj, kar je v zvezi z močnim hadžibom Wadho el Ameriem.

— Da, to je rekel.

— Gotovo je Wadha njegov prijatelj.

— Ni dvoma!

— To bi lahko bila pot za njegovo rešitev.

— Hadžib je mogočen.

— Treba mu samo javiti, kje je njegov prijatelj in brez dvoma najde sredstvo, kako ga reši. Vsekako je pametnejši od tebe in mene.

— Imaš prav!

— On ima mnogo ljudi, ima mnogo denarja.

Fatima jo prekine.

— Čakaj! Ker govoriš o denarju, ali bi se ne dala podkupiti Ibrahim in Meho?

Panterja! Hm! Ne vem. Morda bi se dala, ali vsekako je to nevarna reč, jima o tem kaj povedati. Ako bi se slučajno ne dala podkupiti, naznanila bi Abubekru in potem gorje ubogemu Strezinji.

— Ali kaj nama je storiti — vpraša deklica?

— Najprej treba govoriti z Wadho el Ameriem.

— Zakaj tedaj odlašava? Na delo! — reče Fatima.

— Ali misliš, da je tako lahko priti do Wadhe. In koga naj pošljemo k njemu?

— Idi ti.

— Jaz? Ne! Bojim se. Ako o tem slučajno zve Abubekr, ne šalil bi se in moja glava bi ne sedela več tako lepo na vratu, kakor sedi sedaj.

— Potem mi poišči koga družega.

— Koga?

— Ali ne veš v resnici za nikogar?

— Ne vem.

— Ej, potem ne kaže drugo, nego...

Ali predno je izrekla svojo misel, obmolne in pogleda nezaupno starko.

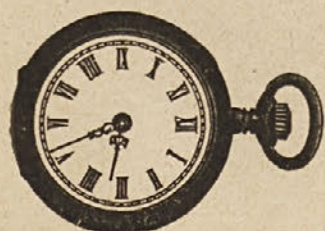
Ali ta ni bila zadovoljna, da je Fatima obmolnila in jo jame spraševati.

— Povej samo, golobica moja, koga misliš. Ali se bojiš svoje dobre matere. Nobenemu ne povem, saj te ljubim kakor punčico svojega očesa.

— Resnica — se spomni Fatima — ako nama bo sreča mila in postaneva Strezinja in jaz svoja, ali bi, mamica, ne hotela iti z nama? Ljubila bi te, kot pravo mater.

(Dalje prihodnjič.)

Novi naročniki lahko dobé posebne ponatise romana „V službi kalifa“ od začetka pa do 1. januarja 1913, ako pošljejo 2 K 10 v. Ob koncu romana pa lahko naroče še ponatise drugega dela, t. j. od 1. januarja 1913 naprej in tako imajo ta roman kot posebno knjigo.

Priporočamo
domačo tvrdko

H. Suttner,

ki je največja,
domača tvrdka

te vrste na slovanskem jugu. Kdor potrebuje uro, verižico, uhane, prstan itd., naj piše po cenik. Velik bogato ilustrovan cenik dobi vsakdo zastoj in poštne prosto. Pišite po dopisnici: H. Suttner v Ljubljani 5, Mestni trg števec. 25.

Nizke cene!

lidna in točna.

Novim naročnikom

priporočamo, da se naroče na „Slovenski Ilustrovani Tednik“ od novega leta, da imajo tako ves letnik; ali da se naroče vsaj od 1. februarja t. l. naprej, ker takrat je začel izhajati roman „Za svobodo in ljubezen“, da imajo ves roman.

Monsignore Tomo Zupan,

zlatomašnik.

Tomo Zupan zapoje 14. t. m. svojo zlato mašo. To je pač zadosten povod, da ga tudi „Slov. Ilustrovani Tednik“ predstavi svoji zdaj že ogromni familiji bralcev na vseh koncih sveta.

Rodil se je naš zlatomašnik 21. decembra 1839 v župniji brezniški na Gorenjskem, po stari materi sorodnik pesnika Prešerna, rojak tudi vladike ljubljanskega Ivana Zlatoust Pogačarja. Šestletni Tomo je prišel na normalko v Ljubljano, in tam tudi z odliko dovršil gimnazijo l. 1858. Že od l. 1851 je bival v Alojzijevišču, katerega vodja je bil takrat kanonik in profesor bogoslovja dr. Ivan Zlatoust Pogačar. Od

Tomo Zupan leta 1863 kot novomašnik.

njega se je navzel Zupan idealizma, ki še zdaj milo obseva večer njegovega življenja: navdušenost za pravico in resnico, za vse blago in lepo.

Prebivši štiri leta v bogoslovskem sementišču ljubljanskem se je vrnil Tomo Zupan jeseni leta 1862 v Alojzijevišče za prefekta, zavoljo mladosti pa bil v mašnika posvečen še le 14. marca 1863. Slav-

nostni pridigar pri novi maši v brezniški farni cerkvi mu je bil dr. Ivan Zlatoust Pogačar.

Ivan Zupan, slovenski pesnik, brat zlatomašnika Tomo Zupana.

Leta 1863 se je udeležil slovanskega slavlja na Velegradu; jeseni istega leta pa je postal učitelj veronauka na paralelakah nižje gimnazije v Ljubljani. Zupan je s tem stopil na polje šolstva in vztrajal na njem 41 let. — Spomladi l. 1868 je bil predstavljen za veroučitelja na gimnazijo v Kranj, kjer je poučeval tudi slovenščino in risanje. Jeseni l. 1879 se je vrnil profesor Tomo Zupan na ljubljansko gimnazijo.

Takrat je vladal ljubljansko škofijo dr. Ivan Zlatoust Pogačar, ki si je želel Zupana v Ljubljano, da ga postavi na čelo tistemu zavodu, ki mu je bil sam nekdanji prvi vodja — Alojzijevišču. To se je zgodilo jeseni 1881; čez leto dni je bil Zupan imenovan tudi za člana deželnega šolskega sveta. Velike načrte v prid kranjskega ljudstva sta snovala ta dva brezniška rojaka, ... prepozno, prepozno! Duševno tako čil vladika je onemogel telesno in 28. januarja 1884 v Gospodu zaspal. Hujšega udarca ni imela usoda za kakega zemljana, kakor je bila ta izguba Zupanu! Tako dra-

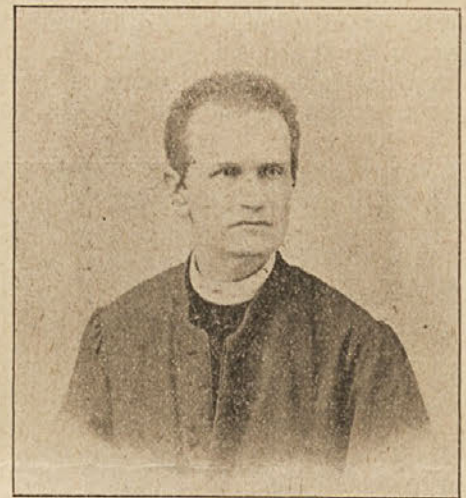
gega bitja mu niso devali v grob, odkar je smrt zatisnila oči njegovi ljubi materi!

Jeseni 1904 je stopil Tomo Zupan v stalen pokoj in se naselil v svojem gradiču Okroglem blizu Kranja.

Tako je delal Tomo Zupan, kar mu je veleval stan; kar je pa še storil, zagotavlja njegovemu imenu trajen spomin med Slovenci. Leto 1885 nam je namreč prineslo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Tomo Zupan, priznan šolnik in naroden duhovnik, je bil poleg Luke Svetca, Ivana Hribarja, Ivana Murnika in dr. Jos. Vošnjaka voljen v pripravljalni odbor in je začasno opravljal tudi posle blagajnika in tajnika; 5. aprila je bil izvoljen za prvostopnika in odslej skozi 21 let žrtvoval za družbo kratko rečeno — vse! Družbe XXII. velika skupščina 6. avgusta 1907 v Bohinjski Bistrici ga je hvaležno imenovala za svojega častnega člana.

Na politično polje Zupan ni stopil, pač pa je bil in je še vedno marljiv slovstvenik. Mnogi njegovi spisi so raztreseni po sodobnih časopisih, največ pa je pisal v „Zgodnjo Danico“ — list, katerega je začel l. 1848 dr. Ivan Zlatoust Pogačar, in kateremu je bil Zupan poslednji urednik; v letih 1899—1905 je izdal svoje „Propovedi“, pridige za vse nedelje in praznike.

S ponosom in zadoščenjem pa prištevamo Tomo Zupana krogu tistih Slovencev, ki so dasi do kosti in mozga verni Bogu, in domovini, vendar prepričani, da je le v oporoki Svatopluka naša rešitev: v bratoljubju, slogi, sporazumu, in zlasti sedaj v dobi parlamentarizma v razumnih kompromisih. V tem zmislu si je Zupan tudi v družbi CM prizadeval na vso moč, da bi ohranil slogo! Pa je tudi sicer povedal Slovincem marsikatero resnično: „Le pijmo ga, Kranjci, za vero in narod — le nabijajmo se v mesarskem boju, — tem potem utegnemo priti še daleč! — Kam plovemo!“ („Zg. Danica“ 1901, str. 80.)

Zlatomašnik Tomo Zupan.

Sicer pa posvečuje Tomo Zupan zdaj mnogo časa ljubljenskim spominom; dogotavlja namreč, kakor sem se v prav drznem pogledu od daleč na njegovo pisalno mizo prepričal, životopis rojaka, učenika, dobrotnika, prijatelja škofa I. Zl. Pogačarja. To ravno je značilno za velike moze, da so kakor solnce, ki je lepega poletnega dne že davno zašlo za gore, pa nam še vedno zlati večerno stran, kot bi nas hotelo opominjati: „Otroci vztrajajte!“ Tako na Štajerskem še komaj menda letos ugašajo zadnji topli žarki Slomškove dobe; na Kranjskem pa še živi med svojimi vladiki Ivana Zlatoust Pogačar, ker

V miru božjem blag spomin
Davno zašlih lepših dni,
To je čudotvorni pas,
Ki privabi iz globin
Živo spet nam pred oči,
Kar je zapustilo nas!

F. S. Šegula. ¶

Rojstna hiša Zupanova v Smokuču na Gorenjskem.

Že naprej opozarjamo na prihodnjo številko „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“, ki prinese k zadnjima koncertoma „Glasb. Matice“ par zanimivih portretov.

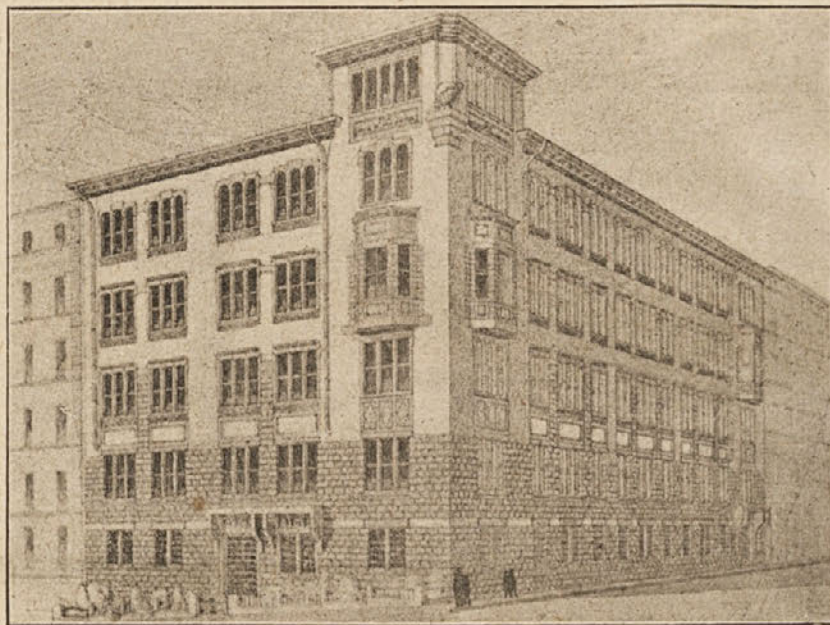
Naše slike.

Znamenito trojico prinaša vpodobljeno naš današnji list: zlatomašnika monsignora Toma Zupana (gl. članek), njegovo sestro mestno učiteljico gdč. Agnezo in blagopokojnega profesorja Ivana. Rodišče jim je 46 številčk obsegajoča vas Smokuč v brezniški župniji na Gorenjskem: To je tista blagoslovljena župnija, ki je tekom dobrega stoletja dala 130 odličnih mož, med njimi pesnika prvaka, učenjaka Čopa, škofa Ivana Zl. Pogačarja in dolgo vrsto drugih veljakov. Ko se je dne 15. septembra 1872 odkrivala v Vrbi spominska plošča Prešernu, je govoril tisočerin njegovim častilcem stoječ tik pod sliko sv. Krištofa ob vrbski cerkvi mlad mož — profesor Ivan Zupan. Iz pesniškega srca so slavnostnemu govorniku vrele navdušene besede v proslavo našega prvega pesnika. Pesnik je slavil pesnika sorodnika. Ivan Zupan je bil mnogo let profesor na Reki. V reškem gimnazijskem programu je leta 1874. nedosežno krasno opisal svojega rojaka Čopa. Ivana Zupana je še ne 48 letnega pokosila smrt dne 1. avgusta 1892. Njegovo truplo počiva pri sv. Krištofu v Ljubljani. — V pravkar minuli jeseni je slavila 25 letnico svojega uspešnega delovanja na mestni šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani zlatomašnikova sestra Agneza Zupan, ki ima usposobljenost za meščanske šole. O tej priliki se je razvila okrog jubilarke presrečna slovesnost. Mlada srca so se ji skazala hvaležna in osvedočila, da se skrbna učiteljica ni zastoj trdila. Želimo, da še dolgo deluje v blagor slovenske mladine. — Pri Novakovih se pravi v Smokuču na številki 40., kjer se je rodil zlatomašnik. S slike, ki jo podajemo v proslavo opisanega jubileja, se raz-

Odvetnik dr. Abram, tajnik moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu.

vidi, da je to dom imovitega posestnika. Iznad predgorja „na Pečeh“ za hišo molí bela glava velikana Stola. „Peči“ se raztezajo nad brezniško župnijo do njene zadnje vasi Most pri Žirovnici. Po poti, ki

Nova šola Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu.

je vidna na sliki, dospeš v Zavrh. V podrožju Zavrha teče Završnica; iz podnožja drži pot na Stol in Zelenico ter čez Zelenico na Koroško.

Nova CM. šola v Trstu. V šentjakobskem predmestju v Trstu se dviga v ulici Giulani in ulici Montecchi veličastna stavba, šola naše CM. družbe. Na tem mestu so postavili pred 26. leti Slovenci temelj svojemu šolstvu v Trstu z revnim otroškim vrtcem v stari, skromni hiši, ki je vendar služila za šolo in sprejemala vaše vsako leto več otrok in čedalje več razredov, dasi je v vsakem pogledu prav malo odgovarjala zahtevam sedanjega šolstva. Veličastna stavba, ki so jo dokončali in blagoslovili meseca oktobra lanskega leta, je pravi vzor modernega šolskega poslopja. (Natančneje je bilo poslopje popisano v decembrovi številki „Slovenskega Branika“.) Semkaj zahaja letos 776 dečkov in 531 deklic. Zgradba je krasno delo arhitekta Costaperaria, ki je napravil načrt in vodil delo z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo ter skrbel, da odgovarja vsem zdravstvenim in šolskim zahtevam; stavbinska dela pa je prevzela narodna tvrdka Svetko Martelanc iz Barkovelj. Veliko zaslug pri gradnji naše krasne šole si je pridobil tudi predsednik tržaške moške podružnice, odvetnik dr. Abram, ki načeluje podružnici že dolgo vrsto let.

Orožje iz kosovske dobe. Takrat, ko so Srbi izgubili Kosovo, še ni odločeval bitk morilni ogenj brzostrelk in krogletov, s katerimi so ga dobili v sedanji vojni nazaj; pehota starih časov je streljala z loki in strojnimi loki, kakršne kaže naša slika — bitke pa zato seveda niso bile manj krvave.

Najstarejši Francoz umrl. Nedavno je umrl v Nancyju 111letni Jaques Dumoulin, vrl veteranec, spoštovan v vsem svojem rodnem mestu; pomnil je dobro velikega Napoleona in vso poznejšo zgodovino Francije; kljub starosti se je boril še l. 1870 kot prostovoljec proti pruskim krvolokom in bil odlikovan za svojo nenavadno hrabrost. Someščani mu hočejo postaviti spomenik.

Z Balkana prinašamo v današnji številki dvojico pokrajinskih slik; prva nam kaže tipično bolgarsko ulico v obleganem Odrinu, druga pa Zlati rog, ob katerem se razigravajo pravkar prigode našega romana „Za svobodo in ljubezen“.

Nesreča torpedovke pri Helgolandu. Velika nesreča se je zgodila nemški mornarici v noči na 5. marca blizu otoka Helgolanda. Velika oklopna križarka „Yorck“ se je po nezgodi zaletela v torpedovko

„S. 178.“ in jo prerezala na dvoje. Torpedovka se je potopila v par trenutkih, in dasi so prihiteli reševati vse bližnje vojne ladije, se je vendar posrečilo oteti le 17 mornarjev; ostalih 67 mož posadke, med njimi poveljnik in podpoveljnik, je utonilo. Sliki kažeta torpedovko in oklopno križarko „Yorck“; škoda, ki nastane s potopljeno „S. 178.“, znaša nad 2 mil. kron.

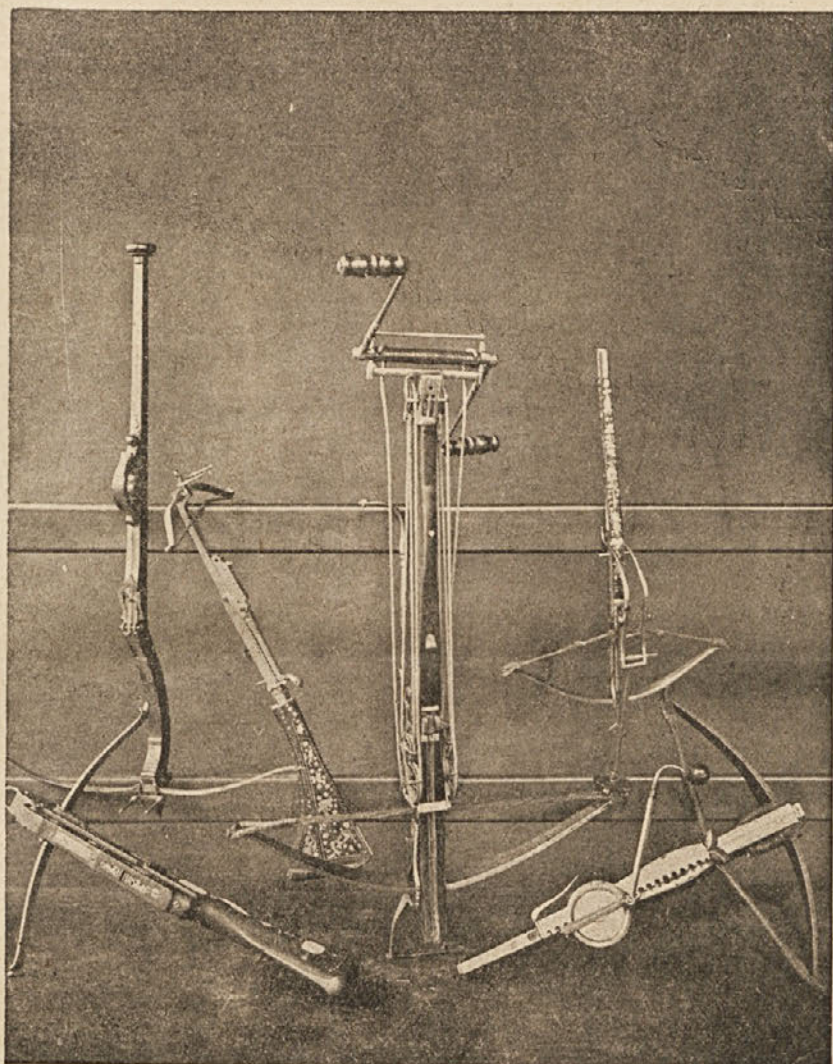

Arhitekt Costaperaria, zgraditelj nove šole Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu.

Albanski kongres v Trstu. Našim dunajskim glavam žilica še vedno ne da miru — ali pa si ne upajo več nazaj, ker so zagazile že predaleč. Zato so priredile te dni v Trstu albanski kongres pod avstrijskim pokroviteljstvom in — kar mora davkoplačevalce še bolj razveseliti — na avstrijske troške. Na kongresu se je učilo zborovati 96 teh finih mož ter se posvetovalo o bodočnosti Albanije. Grof Taaffe

jih je prišel v imenu vlade pozdravit kot „brate“, kar je upravičen trditi seveda le o svojih nemških sodržavljanih; pa saj je znano, da malenkosti ne ženirajo avstrijskih diplomatov. Odposlanci arnavtskih uzmo-

gnala v oktobru l. 1612. Poljake iz Moskve, in Mihael Romanov je postal ruski car. S to letnico se začneja kulturni razvoj Rusije, ki je napredoval le zato tako počasi, ker mu je nasprotovalo rusko plemstvo

S kakšnim orožjem so Turki vzeli Kosovo: Turški samostreli iz Kosovske dobe v pariškem armadnem muzeju.

vičev so dobili spričo tega „bratovskega“ gostoljubja strahovito široka usta; eden, princ Ghika, ki bi rad sam postal harambaša vse Albanije, je kričal, da mora obsegati Albanija skopeljski, janinski, bitoljski in skadrski okraj, da velesile na svoji konferenci zavlada svetlo arnavtsko reč; Arnavti da ne potrebujejo drugega kakor prapor z orlom (z dvoglavi ali s svojim?) puške in patrone (te jim itak „bratje“ pošiljajo!). Naša slika kaže inteligentne fiziognomije kongresovega predsedstva; imena so (z leve na desno): Podpredsednik derviš Hima, profesor Karkariži, podpredsednik Faik bej Konica, Štefan Jurani iz Skadra, predsednik sodnik Hilmesi, Faneli in zapisnikar Mašar Toptani bej. Sloga na kongresu je bila tako vzorna, da bi se bili zborovalci med seboj poklali, če se ne bi bili morali ozirati na velikodušne „brate“, pri katerih arnavtske manire niso več v navadi, razen semtertja proti Slovanom in proti delavstvu.

Petstoletnica Romanovih. Rusija prireja ravno zdaj vrsto svečanosti v spomin na petstoletnico vlade Romanovih. Ko je ruski narod dne 21. februarja l. 1613. proglasil za svojega carja sedemnajstletnega Mihaela Romanova — sorodnika stare dinastije Rjurikovcev — je tvorila Rusijo še vedno cela vrsta kneževin, in posamezni knezi so si izkušali z vednimi vstaji pridobiti vrhovno oblast v državi. Naposled so pograbili vrhovno oblast Poljaki in so hoteli napraviti poljskega prestolonaslednika Vladislava za vladarja vseh Rusov. (Kakor vidimo in kakor priča vsa zgodovina, so Poljaki že od nekdaj kovali škodo in pogubo Rusije — še preden so prišli od rusko pesti!) Toda revolucija je po-

in konservativna duhovščina. Naša slika kaže z leve na desno: Ruskega carja Mihaela Fedoroviča (1613—1645), cesarico Elizabeto Petrovno (1741—1761) in Petra Velikega (1682—1725), spodaj pa Vnebohodnjo cerkev v Moskvi, kjer kronajo vse ruske carje, in sliki sedanje carske dvojice. Daljši članek in lepše slike k tej svečani proslavi mogočne carske hiše priobčimo prihodnjič.

Loretanski zvonovi.

Češki spisal Jan Neruda. Prevel B. B.

Minilo je že nekoliko stoletij, kar je živel v nekem predmestju Prage uboga vdova. Nič ji ni koristilo, da je bila pridna in skrbna gospodinja, ker je imela mnogo otrok. Vsak ve, da ima Loretanska cerkev mnogo zvonov; ravnotako je imela vdova mnogo otrok, katere je zvala: „Loretanski zvonovi“. Ta-

Abadie-kotiček

Uganka sfinge!

„Kako je mogoče kaditi, ne da bi se z nikotinom zastrupi?“ —

To je prav enostavno: „Vzamemo abadie-stročnice s ferolovo bato in sv. Jurjem!“

krat še zvonovi na tej cerkvi niso prepevali miloglasnih pesmi, ampak so udarjali ure: večina njih cele ure, manje vsako četrt. Vdova je pravila, da je z njenimi zvončki ravno tako: večji vsaj počakajo, toda tisti majhni vsak čas nekaj želijo. Edino bogastvo uboge vdove je bila vrečica srebrnega denarja in tega je bilo ravno toliko, kolikor njenih otrok. Dobila ga je od bogate botre in ga skrbno čuvala deci v spomin.

Tisti čas je nastala v Pragi kuga. Najbolj je razsajala med siromašnimi ljudmi, ki so obdolžili bogataše, češ, da hočejo s strupom uničiti siromake.

Slednjič je prišla kuga tudi v vdovino obitelj. Najstarejši deček je zbolel. Mati je obupavala, ker je ljubila vse otroke enako in ni mislila, da bi se ji mogla s smrtjo otroka zmanjšati težka skrb. Zdravnika ni mogla plačati in v dveh urah se je otrok pripravil na pot na drugi svet. Nesrečna mati poišče vrečico s srebrnim denarjem, vzame največjega in gre z njim v Loret. V kratkem času se oglasi največji Loretanski zvon, dete umre — bil je to njegov mrtvaški zvon.

Takrat se je vozil mrtvaški voz ves dan po Pragi, nalagal iz vseh hiš mrtvece, in ko je bil poln, odpeljal jih je na pokopališče.

Drugi dan po smrti otroka je šla vdova za vozom, da vidi, kje bo pokopano njeno milo dete.

Ko se je vrnila domov, najde svoje drugo dete, ljubko plavolaso dekletce, od bolezni kakor roža rdeče. Komaj sta pretekli dve uri in že je šla mati z drugim denarjem zopet v Loret.

Tako je šlo dan za dnevom, denarja je bilo vedno manje in v Loretu so pritrkavali tisti mali zvončki.

Mali Stepan Svetkovič, ki je edini preživel svojo pomorjeno vas, kot posinovljenec 7. srbskega polka.

Mati je postala od obupa že popolnoma topa; nemo je korakala za mrtvaškim vozom, s pokopališča pa se je vračala tiho, da vidi smrt drugega. Njeno molčeče žalovanje je pretrgala smrt poslednjega in najmlajšega otroka. Ko se je oglasil Loretanski zvonec, je mislila mati, da ji poka ljubeče srce.

Mirno je šla za vozom, ki je peljal zadnjega otroka na pokopališče in ko se je vrnila, je čutila, da je tudi ona dobila strašno bolezen.

Sestanek angleškega in francoskega mornariškega ministra v Toulonu: angleški mornariški minister Winston Churchill.

Tukaj je ležala mati brez pomoči, nikogar ni bilo, da bi ji podal vsaj kozarec vode. Edina tolažba ji je bila, da ne preživi dolgo svojih otrok.

Strašna vročina je gorela po vsem telesu. Končno občuti, da ji je legla v vse ude čudna utrujenost.

„Oh, dragi moji otroci,“ vzdihne, „jaz sem vas oskrbel, toda mene nihče noče oskrbeti; jaz sem vam dala z mrtvaškim zvonom zvoniti, a kdo bo meni?“

Komaj izreče, ko se oglase vsi Loretanski zvonovi in njih melodije, vse silneje in silneje, zlivajoč se v tako krasne in miloglasne pesmi, kakor da pojejo sami angeli.

„Dušice moje dece,“ reče vdova umirajoč in izdihne — — —

Od tistega časa prepevajo Loretanski zvonovi.

Steckenpferd-illuminiečno mlie

prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

NOVICE.

1000 gromovilih živio gospodični Pepci Volaričevi k njenemu godu kličeta S. K. in D. O.

V Robiču, 15. marca 1913.

Vse je na prodaj! Monakovski tednik „Licht und Schatten“ priobčuje v zadnji številki velepomemben spomin, ki kaže, kako cenijo knezi svoje podanike. List piše: Ko je bila severoameriška osvobodjevalna vojna, so prodajali nemški knezi svoje podanike Angleški. Posamezni knezi so prodali: vojvoda Brunšviški 5723 mož, deželni grof Hessen-Kasselski 16.992 mož, Hanavski knez 2422 mož, mejni grof Anspachski 1644 mož, knez Waldeški 1225 mož in knez Anhalt-Zerbtski 1160 mož. To so povprečno štirje odstotki vsega prebivalstva. Od teh 29.166 mož je bilo

ob življenje 11.853, in za vsakega padlega ali pohabljenega so dobili knezi še posebno odškodnino, tako da je vsakdo izmed teh skrbnih deželnih očetov gojil vročo željo, da bi jih čim več popadalo na daljnih ameriških bojiščih. Cena za vsakega moža je znašala po 100, 120 in 150 tolarjev. Zgodovinar Franc pl. Löher (1818—1892) je priobčil nad vse značilno pismo za mišljenje teh knezov. Pismo je pisal grof Schaumburg, vojvoda Hessen-Kasselski, baronu Hohendorffu, vrhovnemu poveljniku heških čet v Severni Ameriki. Pismo je od 8. februarja 1777. Knez izraža najprej svoje veselje v pismu, da je padlo v bitki pri Trentonu 1650 njegovih mož, potem se pa jezi na angleškega ministra, ki mu je poračunal le 1455 padlih, kar je seveda za knezovo mošnjo pomenjalo precejšnjo izgubo. Ob koncu pisma pa pravi: „... in spominjam Vas, da se od 300 Špartancev, ki so branili Termopile, ni vrnil niti eden. Srečen bi bil, ko bi mogel enako govoriti o svojih vrlih Hessencih. Povejte gospodu Mindorfu, da sem z njim skrajno nezadovoljen, ker je rešil onih 300 mož, ki so bežali pred Torentonom. V teku vojne ni padlo niti deset njegovih mož!“

Nesrečni vzgojitelj. Profesor K. v Monakovem je izrsten vzgojitelj; ima brata, čigar sin je kaj lehkomišelnost. Toda ker je dečko lep fant, nadarjen in prikupljiv, ga je sklenil profesor poboljšati in ga je vzel v to svrhu iz bratove hiše v svojo. Naročil je svoji lepi, duhoviti ženi, naj izkuša vplivati blažilno na fanta; mlada tetka se je rada lotila te naloge. In glej, plemenita želja profesorjeva se je izpolnila: mladi mož je postal marljiv in skromen, držal se je doma ter hodil na izprehode samo v spremstvu angela varha — lepe tetice. Profesor K. je bil ves srečen in ponosen na svoj uspeh! A kdo popiše njegov obraz, ko se je vrnil nekega dne od predavanj ter našel pismo svoje žene, da ljubi svojega nečaka in je zato sfrčala z njim v širni beli svet!

Redkost v zapadnih deželah: 111 letni Jacques Dumoulin, ki je umrl nedavno v Nancyju na Francoskem; pomnil je še Napoleona.

Agitirajte in pošljite naročnino!

Književnost.

Vojna na Balkanu. Ravnokar je izšel 11. in 12. sešitek, ki prinaša poleg slik med besedilom tudi 8 na fin papir tiskanih tabel raznih vojnih prizorov. — 13. sešitek „Vojska na Balkanu“ izide v par dneh in bo s tem knjiga za sedaj zaključena. O dogodkih po premirju bo poročal dodatek, ki izide pozneje. Knjiga (13 sešitkov) velja 5 K 30 v, po pošti 5 K 60 v.

Sestanek angleškega in francoskega mornariškega ministra v Toulonu: francoski mornariški minister Pierre Baudin.

Gorenjska knjižnica. XI. in XII. zvezek. Naroča se v Kranju. Cena vsakemu zvezku 30 v.

Nemščina brez učitelja. I. del: Nemška slovnica za samouke. — II. del: Slovensko-nemški razgovori v vsakdanjem življenju. Cena vsakemu delu 1 K 20 v. — Oba dela sta zelo praktično urejena.

Slovarček slovenskega in nemškega jezika. Za vsakogar potreben, posebno pa za iste, ki se še le uče nemščine. Cena 1 K 20 v. Založila Kat. bukvarna.

Ljubljanski Zvon. Mesečnik za književnost in prosveto. V Ljubljani 1913. Letnik XXXIII, št. 3.

Listnica uredništva.

A. Barkovlje. Zahvaljujemo se Vam za častitke in prošimo, razširjajte še v bodoče „Slovenski Ilustrovani Tednik“. Vaše stihe pa natisnemo z željo, da najdejo obilo posnemalcev.

„Mnogo uspeha Vam želimo: listu, da nikdar ne neha — naročnikov še dobimo, ki jim on naj bo uteha.“

NESTLÉ-JEVA
moka za otroke
Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodcu.
Vsebuje pravo planinsko mleko.
Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastoj pri Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Ura z verižico!

1 ura samo K 2.—.

Zaradi nakupa velike množine ur pošilja dolnja eksportna trgovina: krasno pozlačeno, 36 urno precizijsko ankro z lepo verižico za samo K 2.— ter triletno pismeno jamstvo. Pošilja po povzetju.

Eksportna trgovina z urami F. Windisch Krakovo št. V.

NB. za neugajajoče denar nazaj.

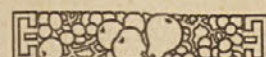

Najmodernejša lasna dela se izdelujejo v frizerskem salonu

And. Rojic

Trst, Acquedotto 20.

Naročila izven Trsta po vzorcu so točna, gotova in po zmer-nih cenah.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica Ceorgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri — — — narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — — —

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

Ali bilo je prepozno. Bliskoma, kakor mačka nagle kremplje, mu je zasekal Ivan njegovo lastno bodalo dvakrat, trikrat v levo stran!

Težko telo razbojnika se je zvalilo z našega rojaka kakor gruda. Ivan je planil na noge, in mrzla groza ga je oblila. Prvikrat v svojem življenju je bil ubil človeka...

„Ivan! Ali si ranjen?“ je začul zdajci prijateljev glas.

Ivan se je ozrl kakor v snu. Dušan je bil priskočil k njemu, z raztrganim ovratnikom, a drugače živ in zdrav.

Trije napadalci so ležali nepremično na obrazih. Dva sta se pobirala z zamolklim ječanjem, a nista mogla vstati. In enega je podrl Marko ravno v tem trenutku s strelovitim sunkom v prsi. Ostali so bežali; iz sosednjih ulic se je slišalo urno cepetanje njihovih nog.

„Zmaga je naša!“ je viknil Janković poluglasno. „Prokleti Grk! Nihče drugi nam ni nastavljal zasede kakor on...“

„Da! Hotel je imeti vso nagrado za svojo molčečnost na enkrat — da bi nas vrhu tega še prodal, če najde priliko... Marko! Jovo! Miloš!... Nazaj! Bežimo! Vsak hip nam bo policija za petami.“

„A kod?“ je prašal Ivan. „Domov ne — drugače izvohajo naše skrivališče — in tudi Birbanini ne sme zaslutiti ničesar...“

Trojica, ki jo je bil poklical Dušan, se je vrnila s preganjanja.

„Kaj, vraga, tekate za njimi? Mislimo na svojo varnost!...“ je vzkliknil Dušan nejevoljno.

„Eh, bogme, boljše je potipati štiri kakor dva!“ je zagodrnjal divji Marko, ki ga je kar srce bolelo, da se v Carigradu ne sme razmahniti tako junaško, kakor je bil vajen iz Macedonije. „Čuj! Kaj pa je to?...“

„Zaptie! Zaptie!“*) je kričalo par glasov tam daleč v nočni temi.

mera je bila, dospeti po ovinkih v Pero, evropski del Carigrada, kjer bi se mogli zateči vsaj v kak konzulat, ako bi se jim dotlej ne posrečilo, rešiti se preganjalcev.

Toda kričanje je rastlo kakor hudo-urnik. Orientalci so radovedni in željni

Toda Dušan še ni bil dobro končal svojih bodrilnih besed, ko se je približal krik od spredaj, z dveh strani. Gruča policistov in poulične drhali se je usula na križišče, kjer je rezala prečna ulica rešilno pot — dobrih sto korakov pred njimi.

Bolgarska hiša v Odrinu.

senzacije; vest, da love ubijalce, se je raznesla bliskoma po galatskem peklu in privabila iz vseh njegovih duplin množico, ki je drevila na človeški lov.

„Katil!... Jol kesidži!“*) se je razlegalo od vseh koncev. „Zaptie! Zaptie-e-e!“

Tudi na poti, ki jo je izbral Dušan, so se jeli pojavljati ljudje. Zdaj pa zdaj je trčil kdo izmed naše čete v domačina, prihitevskega na ulico, ter ga podrl v naglici svojega bega. Preplašeni Turek ali Levantinc — kar je bil — se je pobral preklinjaje, položil mahoma prst na čelo in se spomnil, kaj pomeni njegova nezgoda

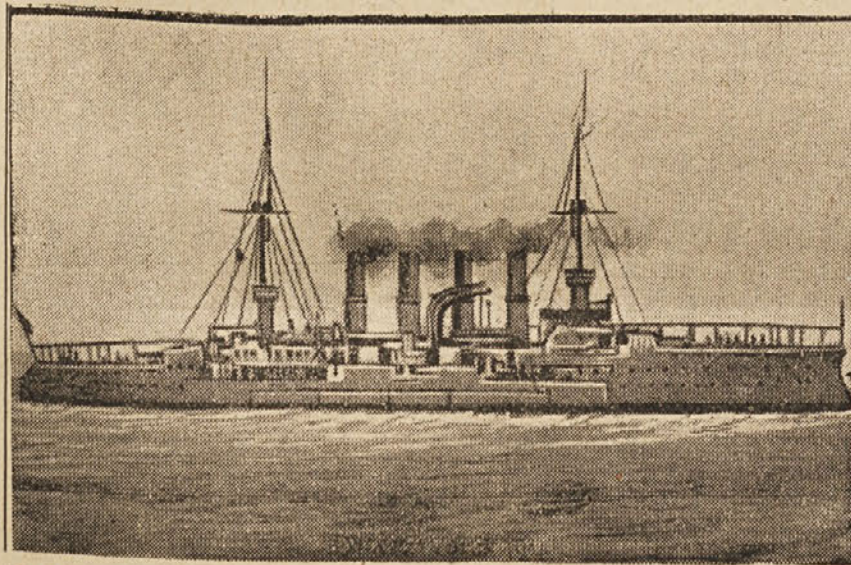
Upanje je bilo pokopano!

„Na levo!“ je kričnil zdajci Marko in planil v ozko stransko uličico, ki je zazijala tik poleg njih.

Tudi tukaj so vreli ljudje na cesto. Dva policista sta skočila beguncem nasproti; toda Marko ju je vrgel z obema komolcema vsakega na eno stran. Odlata sta in se vrgla oba hkrati na Ivana, ki je hitel z Milošem zadaj, čuteč, da mu peša moč od izgube krvi.

Kričala sta nekaj po turško. Dvoje divjih pesti je zagrabilo Ivana za vrat.

Toda hip nato se je začulo dvoje turških kletvic, in vrla policista sta se zako-

Nesreča v nemški mornarici: Křižarka „Yorck“.

Nesreča v nemški mornarici: Kraj nesreče, v ozadju nemška eskadra.

„Policijo kličejo!“ je šepnil Dušan. „Fantje, za mano, in pazite, da se nihče ne izgubi!“

„Vrag vzemi njihove zaptije! Dva sta bila itak med njimi — eden leži še tam, če sem ga prav pogodil!“ je zarenčal besni Jovo ter pospremil svoje mnenje s sočnim blagoslovom v čast turških policistov, ki ga pa tu ne moremo zapisati.

Tekli so po slabo razsvetljenih uličicah, kar so jih nesle noge; Dušanova na-

— nato pa je zakričal na vse grlo, in mahoma je bila nova tolpa šestorici za petami.

„Korajžo, fantje!“ je viknil Dušan zdajci. „Se dobrih tisoč korakov, pa smo rešeni. Kar naravnost!“

Tekli so po temni ulici, ki je vodila v ravni črti proti Peri. Vroč znoj je lil vsem po obrazih; Ivan se je zdajci spomnil svoje rane in začutil, da ima poln rokav krvi.

talila po tleh.

„Tvoj recept!“ se je zasmejal Miloš z zasoplim glasom. Stisnil sem jima butici skupaj... Naprej!“

Štirje strelji so počili za njima. Krogle so zažvižgale bežečim mimo glav, odbijaje se daleč tam spredaj ob zidovju.

Bežali so — bežali brez konca in kraja.

In kadarkoli so mislili, da so oteti, jim je zaprla pot nova množica preganjalcev.

*) „Policija! Policija!“

*) „Roparji! Morilci!“

„Ivan omaguje! Ranjen je,“ je viknil Miloš nenadoma.

Marko in Dušan sta se ustavila, segla mu pod pazduho in ga vlekla dalje.

„Kam bežimo?“ je zasopel Dušan zdajci. „Ta kraj mi je popolnoma neznan...“

V daljavi kakih petsto korakov se je zasvetilo: bilo je nabrežje Zlatega roga. Trgovska luka je ležala tamkaj...

Nemci so čuden narod. Prav radi se bahajo, da je njih domovina „das Land der Zucht und Sitte“ — po naše bi se reklo: dežela čednosti in kreposti; in res ga ni naroda, ki bi sodil napake svojega bližnjega tako neusmiljeno ter jih označeval svetu s toli blaženo naslodo kakor kreposti Nemec. Ni ga naroda, ki bi se pohujševal tako natančno in vestno nad vsako malenkostjo in imel čednost in kul-

ljudi, kjer ga je popadla stara nemška zmota: Nemcem je vse dovoljeno.

V tej zmoti je bil prepotoval Francijo, Rusijo, Italijo in Balkan; izvzemši Turčijo, je povsod naletel na grdo neumevanje svojih šeg, zabeležil v knjigo življenja dovolj burnih prigod in prebival mnogokrat v brezplačnih hotelih, kakršne gradi roka pravice za ljudi, ki se je ne znajo ogniti. Nekoliko utrujen vsled pomanjkanja udobnosti v teh gostoljubnih domovih, si je bil zaželel počitka in se nastanil pod zvonečim imenom von Schratten — pravega imena se že zdavnaj ni več dobro spominjal — v prijaznem rojstnem kraju našega Ivana Javornika. In ker je bil kaj malo založen z drobižem, je začel takoj premišljati, kako bi „odpotoval“ o pravem času — saj je vedel, da prijazni oče Javornik vzlic svojemu slovenskemu gostoljubju in nevednemu spoštovanju do nemške kulture ne redi Švabov zastoj...

Takrat pa je zapazil, da ga gospod Javornik zelo uvaža in, kar je bilo še važnejše zanj, da ima krasno hčerko, navno deklico, ki je komaj prekoračila otroško dobo. Še tisti hip je nastavil Jerici in njenemu očetu svoje zanjke. Ni ga mikala nedolžna lepota njegove žrtve — le kupčija, ki jo je zamislil že prvi dan: kupčija, v kateri je bil izvežban tako sijajno! In ker je bilo gotovo, da se bo stari potrudil dati odličnemu zetu čim največjo doto, je šel poštenjak tem rajši na delo.

V tistih klavernih časih, kadar ga je sila primorala misliti na pošten kruh, je nastopal von Schratten po mestih kot hipnotizer ter prirejal predavanja s hipnotičnimi poizkusi. V njegovih temnih očeh je bivala zares velika moč, ki je uspavala v človeku voljo ter jo uklonila pod jarem njegovih namenov; ta zmožnost mu je bila koristila že mnogokrat na njegovih krivih potih in se je izkazala tudi zdaj kot dobro, zanesljivo orožje...

Konec je bralcu znan; a vprašuje se gotovo, kaj je delal vrli Nemec v Carigradu, in kakšne steze je ubiral, da se okoristi z milostjo usode, ki mu je bila vrgla v naročje tako krasen plen — mlado, nedotaknjeno dekle — sveže blago, ki ima visoko ceno na tajnem carigradskem trgu?

Albanski kongres v Trstu. Podpredsednik Derviš Hima, profesor Kakariži, podpredsednik Faik bej Konica, Štefan Jurani iz Skadra, predsednik sodnik Hilmesi, Faneli in zapisnikar Mašar Toptani bej.

„Še do tjakaj nam daj Bog moči!“ je zastokal Jovo; lasje so se mu ježili na glavi — njemu, ki ni vztrepetal niti enkrat, kadar mu je pretila smrt v bojih, ki jih je bil že toliko v daljnji Macedoniji...

Toda iz luke je korakala ravno naproti močna četa policije. O, tudi v barski Turčiji imajo telefon in druge moderne pri dobitve, ki poslujejo brez hibe — v gotovih slučajih!

„Na desno!“ je šepail Marko hripavo, zapazivši nekakšen vogal.

Še nekaj onemoglih skokov...

Korak policijske čete se je slišal že v neposredni bližini.

Vsak hip so morali biti tu — preblizu, da jim uidejo z onemoglimi nogami in z ranjenim Ivanom v svoji sredi!

In z druge strani, odkoder so prihajali, so se bližali zasledovalci; njih krik je rasel kakor šum nevihte...

„Prokleti smo!“ je kriknul Dušan v onemoglem gnevu in se udaril s pestjo po čelu.

Pred njimi se je dvigala temna stena z majhnimi, zamreženimi okni — pravi tip turške hiše.

Ulica ni imela izhoda...

Tičali so v zagati!...

Hišna vrata so bila zaklenjena.

In zdajci se je spomnil Ivan, da čaka Jerica rešitve v svoji strašni usodi — da morda že zija nad njo žrelo pogubonosnega zmaja — oni pa, njeni rešitelji, so izgubljeni — v rokah zloglasne turške policije.

Z onemoglim gnevom obupa je bruhnil hropečo kletvico, zgrudil se nezavesten in udaril z čelom ob težka, zaklenjena vrata...

VII.

Nemec na kulturnem delu.

Pripovedovalec te povesti je prepričan s čitateljem vred, da je grdo in neznačajno, zapustiti prijatelja v nesreči; toda nujnost ga sili — obrniti se mora od juške šestorice in preskočiti za hipec njen strašni položaj v zagati, da poroča o delovanju vrlega von Schrattena, odkar je bil osrečil Carigrad s svojo dično navzočnostjo.

turo, svobodo in ljubezen do bližnjega toliko na jeziku kakor on. Toda čednost in kultura, svoboda in ljubezen so zlahne cvetke, ki jih goji nemški narod samo za domačo rabo; besede so, namenjene zlasti v to, da se opajajo z njimi nemški pesniki in ljudski govorniki. V resnici je namreč tako, da najdeš nečednost in nekulturo, suženjstvo in sovraštvo do človeških bratov malokje v tako bohotnem cvetu kakor baš v plemeniti deželi, kjer plapolja črno-rdeče-zolta zastava. In če že doma ni vse v redu — kako čudno vsebino dobe ti pojmi šele, kadar jih potrebuje kulturni Nemec v svojih odnošajih do drugih narodov.

Mi Slovani in zlasti Jugoslovani vemo mnogo istorij o tej žalostni resnici. Kadar pride Nemec v tujo deželo, začne šele razmišljati, kaj pomenijo tiste lepe besede, ki jih je toliko rabil doma in jih slišal tolikokrat iz ust svojih pesnikov in govornikov; in pogrunta vam, da je čednost — zaničevati in izkoriščati lahkoverno tujcevo poštenost, kultura — početi z njim brez tenkovestnosti vse, česar se zahoče čednostnemu nemškemu sreč, svoboda — sreča tujčeva, da sme rediti v svoji postelji Nemca in njegovo kulturo kakor nadležno stenico, in ljubezen do bližnjega — prepričati ga o pravilnosti te sreče s puškami in bajoneti, ako ima pretrdo glavo in premalo nemški razum... In tako je že od pantiveka, in bo, dokler se bo ljubilo sošedom prenašati ljubeznivega mejaša; Švaba je Švaba in ostane — praskaj ga z nohtom do kože ali s krampom do mozga — in Evropa ima svojo posebno Azijo, ki leži v sredi med Francijo in Rusijo.

Prehudo krivico bi delal narodu von Schrattenu, kdor bi trdil, da se zaveda teh svojih finih lastnosti; nikakor ne! Njegovo početje se mu zdi popolnoma v redu — še ponosen je nanj in ga opisuje v svojih zgodovinah, da se ga uči mladina v šoli in se navdušuje za bodoče čase, ko pojde tudi ona v širni svet večat slavo Nemštva in širit nemško čednost in kulturo... Tudi von Schrattenu ne gre očitati, da je ravnal v spoznanju ali da je bil kaj slabši od drugih svojih rojakov. Mož bi bil veljal doma za čisto normalnega človeka; nesreča je hotela, da je zašel med druge

K petstoletnici vladarske rodbine Romanovih: Mihael Feodorovič, Katarina Pavlovna, Peter Veliki (z leve na desno); spodaj ruski car Nikolaj II. in carica v narodni noši. V sredi; Vneshnogradnaya cerkev v Moskvi.

Odkar je bila Jerica spoznala, da gre ženitovanjsko popotovanje v drugo smer, je opazil von Schatten korak za korakom, kako se njena volja upira hipnotičnemu jarmu. Napeti je moral vso svojo duševno silo, da jo je ohranil v slepi pokorščini žrtve — ni pa mogel preprečiti, da je v enem tistih hipov, ko je bila vsaj malo sama svoja, storila tisto, kar je spravilo Ivana in Dušana na njeno sled.

Ne sluteč, da mu gredo preganjalci za petami, je došel z Jerico v Carigrad in si oddehnil, kakor si oddahne vsak lopov, kadar se začuti varnega. In kdo je bil varen, ako ne von Schratten v Carigradu?

„Hotel sem te presenetiti,“ je dejal Jerici, ko sta izstopila na kolodvoru in je ležalo pred njima pestro, vztočno vrenje sultanskega mesta. „V Carigradu ti bo uga-jalo stokrat bolj, nego bi ti v Parizu. Tu je ves drugačen svet. Naročil sem nama sobo v prijaznem hotelu — vse je že pripravljeno, vse čaka, da se začne sladka idila najinega zakonskega življenja.“

To rekši je potisnil Jerico v izvoščka, ki je stal v bližini; sirota ni opazila, da se je že prej spogledal voznič z njenim poročencem — kakor da sta domenjena.

In v naglem diru je šlo po neravnih ulicah gor in dol, po Novem mostu preko Zlatega roga in tja med visoke hiše galatske. Schrattenove temne oči so prodirale v Jeričine z demonsko silo; niti opazila ni, kako se temni okrog kočije, kako se stiskajo stene ulic, kako se pogrezata čimdalje globlje v galatski pekel...

Zdajci pa se je ustavila kočija, kakor da bi presekala njeno pot. Vratca so se odprla, Schratten je skočil ven, potegnil Jerico za sabo in jo potisnil v temno vežo. Od vsake strani je stopil za njima po eden moški, ki ju Jerica v prvem hipu ni

opazila. Ozrla se je šele, ko je slišala njiju nagovor v neznanem ji jeziku.

„Sluga pokoren, gospod baron! Vse je pripravljeno za vaše blagorodje!“ je zamrmral prvi, žolt in rdečenos dedec v umazani francoski obleki po francosko. „Moja žena bo sama stregla vam in mladi gospe, da ji ne bo treba tožiti o premajhni pozornosti.“

Drugi manjše postave, živahen in črnih, kodrastih las, je vzkliknil v blagovnočini italijanščini:

„Pa tudi jaz sem točno na mestu, kaj ne, gospod grof Dubarry!“ — Schratten ga je ostro pogledal — „pardon, hotel sem reči, von Schratten! Ukrenil sem to in ono, da ti olajšam dolžnosti svetega zakona, hehehe! Saj veš, da sem ustrezljiv in se rad potrudim za svoje prijatelje...“

„Vem, stara sablja Birbantini! Kadar zavohaš, da ostane tudi tebi kaj dobička, si najpodjetnejši in najustrežljivejši prijatelj na svetu,“ se je zarežal von Schratten. „Kaj bi rada?“ se je obrnil k Jerici z nenadno odurnostjo v glasu.

„Kaj delava tukaj?“ je prašalo nesrečno dekle tiho in boječe.

„V najinem hotelu sva! Malo pregrd se ti vidi, kaj ne da? ... Nič se ne boj, ljubica: z okna svoje sobe boš imela tak razgled po Carigradu, da te mora očarati.“

Jerica je ubogala v svoji zbežanosti in šla pred lopovom navzgor — tri nadstropja visoko.

Von Schratten jo je potisnil v temen hodnik in odprl pred njo vrata z majhno linico, ki se je odpirala samo od zunaj. Storil je, kakor da hoče vstopiti tudi on; kakor hitro pa je bila nesrečnica v sobi, je skočil ven, zaloputnil vrata in dvakrat obrnil ključ, ne meneč se za pretresljivo kričanje sboje žrtve.

„Tiho, tiho, dete moje!“ je zaklical skozi linico. „Nič hudega ni, samo opravke imam, a vrnem se skoro. Dotlej bosta pazila nate sam hotelir in njegova gospa in ti čitla vsako željo kar v očescih...“

Nato je odšel.

Jerica je bila sama v sobi, kjer smo jo že pokazali bralcu.

Sama — zaklenjena!

Orjak, ki je prvi pozdravil Schrattena, in njegova žena sta bila Jeričina brezsrčna ječarja.

Čakala jo je usoda tolikih drugih, s katerimi se je bil ustavil vrli von Schratten na mnogih „ženitovanjskih popotovanjih“, ki jih je priredil v teku svojega kulturnosnega delovanja, v tem galatskem „hotelu“...

Drugi pajdaš, ki je čakal Schrattena pred vrati zagonetne hiše, je bil Alberto Birbantini; čitatelj ve, kako živo se je zanimala naša šestorica za tega kavalirja.

Čakal je Schrattena pred hišnimi vrati.

„Ali si spravil ptičico?“ mu je šepnil, ko se je vrnil iz hiše, ter ga prijel pod pazduho. „Požuriva se, prosim te... Sprl sem se z Olimpijo, ki se je gotovo še spominjaš; babnica je imela za svoj poklic preveč idealne muhe! Naveličal sem se je, in nesreča je hotela, da ji je bilo najino slovo tudi v gmotno škodo, ne samo v žalost srca. Sam veš, da take izgube ne preboli vsaka ženska z dostojanstvom; Olimpija se me boji sicer prav po vražje, toda v bližini svojega stanovanja bi se gotovo čutila varnejšo in mi napravila škandal. Stanuje namreč v tej hiši, v prvem nadstropju... Stopiva, baron, stopiva: škandalov se bojiva celo midva. Če bi ne šlo za tako važno reč, me živ krst ne bi spravil v to ulico: Italijanke so satanske mačke!“

Prerana

umetna hrana (prehranitev) dojenčev je nevarna. Naravno zadostno, ne utrujujočo prehranitev na materinih prsih omogoči „GALEGOL“. Vpliva ugodno na množino in kakovost mleka. Povišanje mleka znaša 33—50%. Dojenci postajajo težji ter se izborno razvijajo. „Galegol“ ima prijetem okus, Raztopi se v vseh tekočinah in ena pušica zadostuje za 20 dni.

Cena 3 K.

Glavna zaloga v lekarni B. Fragner, Praga III. vogal Neruda ulice. Zaloga v lekarnah. Kjer se ne dobi, se pošilja po pošti, če se denar naprej pošlje, in sicer 1 pušica za 370 K, dve za 672 K, tri za 972 K in štiri za 12— K poštne prosto.

Sukneno blago
za moške obleke se kupi
najbolje pri
R. Miklauc
v Ljubljani.

Velika izbira. Zanesljive cene. Na zahtevo se tudi izdelovanje oblek preskrbi.

Prilika za nakup!

30.000 par. vis. čevljev na zatego!
3 pari visokih čevljev na zatego za le K 14-75

po podobi, iz samega najboljšega usnja, z dobrimi vzvra štrlečimi pravimi podplati. Ker je bilo teh 30000 parov čevljev namenjenih za balkanske države, so mi zaostali zaradi vojne. Prodajam jih zaradi tega pod izdelovalno ceno 3 pare moških ali ženskih čevljev na zatego iz najboljšega usnja vsake številke in velikosti za le K 14-75. Za naročbo zadostuje napoved številke ali mere v centimetrih. Razpošilja po povzetju Prva kršćanska izvozna hiša za čevlje

Franc Humann, Dunaj II., Aloisgasse 3/76. Čestiti naročnike prosimo vljudo, da nas dalje priporočajo.

Za vsa v svojo stroko spadajoča dela se priporoča

I. ZAMLJEN

čevlarski mojster

Ljubljana, Gradišče št. 4.

Zaloga izgotovljenih čevljev ter izdelovanje gorskih in telov. čevljev.

St ampilie

vseh vrst za

urade, društva, trgovce itd

ANTON ČERNE

graver in izdelovatelj kavčukovih stampilij

Ljubljana, Stari trg 20

Ceniki franko.

Iv. Ravnihar

urar in trgovec z zlatnino

:: in srebrnino ::

Ljubljana, Sv. Petra c. 44.

Za vsako pri meni kupljeno kakor tudi popravljen uro jamčim eno leto.

Lastna delavnica za popravila in vsakršna nova dela.

Čuvajte se peg! Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster. Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani z jamčeno v 6 dneh „Vladica balsamin“. Steklenica K 2-50. Rationell bals. milo K 1-20. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

Neprijetne dlačice

z obličja in rok odstrani trajno in brez bolesti v 3 minutah edini z jamčeno neškodljivi „Sattymo“. Steklenica K 2-50

Bujno polnost-krasno

oprse

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek z jamčen. Neštevilni zahvalni in priznani dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepčilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et-Admille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček „Vladico“. K 2—.

Nikako izpadanje las, nikake luskin!

Poarine lasna mast

oživlja in krepki lasne korenine tako, da se laže in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh z jamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K. Prodaja in razpošilja edino ord. kosmetični laboratorij

W. Havelka, Praga-Vršovice št. 752

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

Obnovite naročnino!

Pozor! Pozor!
Kavarna CENTRAL
 Ljubljana.

Vsak dan **KONCERT**
 !! Vso noč odprta. !!

Vsak mesec drugi umetniki. Vstop prost.
 Točna postrežba z najfinejšimi pijačami.
 Z velespoštovanjem
Štefan Miholič, kavarnar.

Naglih korakov sta zavila proti Grande Rue de Galata in se ustavila v zakotni grški kavarni.

„Zdaj pa povej, dragi zaveznik, kaj je s kupčijo?“ je dejal von Schratten, ko je zaduhel pred njima turška kava v drobnih skodelicah. „Priznati moram, da sem se zanesel popolnoma nate.“

„In ne po krivem, corpo di baccho!“ je vzkliknil Birbantini z južno živahnostjo ter si pogladil samozavestno brčice, črne kakor najpristnejše saje. „Trudil sem se in tekal na vse strani — madonna! Da nisi ti, bi si desetkrat premislil, tvegati toliko truda. No, Bog me je poplačal za mojo marljivost — dobila sva sijajno ponudbo.“

Resnici na ljubo omenimo, da se je klatil Birbantini ves čas po kavarnah ter izkušal srečo hazardne igre — trud iskanja pa je prepustil posredovalcu, s katerim se bo bralec kmalu seznanil — v svoje nemajhno presenečenje.

„Koliko?“ jo prašal Nemec kratko in hlasno, ko je omenil njegov sodrug sijajno ponudbo.

„Petsto turških funtov!“ je dejal Birbantini počasi, važno odsekava je zloge.

„Hm,“ je zagodrnjal Schratten, „svota ni majhna — a tudi velika ni. Vseeno, pripravljen sem. A i mož ni hotel dati več? In kdo je ta ljubitelj slovenske narodne robe?“

„Halil bej...“

„Halilov je mnogo pod polumesecem!“

„Kateri izmed njih je najin mož, izveš takoj, ko se pobotava o nagradi, ki mi pristojata za požrtvovalni trud.“

„Dam ti dvajset funtov“, je ponudil von Schratten.

„Ali si še mlad! Dvajset funtov... hahaha! Polovico izkupička. ne več in ne manj; drugače stopim k vrlemu Halilu in mu povem, da sladka gazelica ni več na prodaj...“

„Ne boš, mačkojedec italijanski!“ je zarenčal naš vrli znanec, in pristna nemška lakomnost se mu je začrtala po vseh gubah obritega lica. „Če bi tudi brez tvoje pomoči morda ne dobil petsto funtov — za štiristo jo prodam gotovo, zdaj, ko sem sam na licu mesta.“

„Dobro,“ je pritrdil Lah s strupeno ljubeznivostjo. „Stori bratec, kakor ti drago, in pojdi jo prodajati za štiristo funtov. Toda jamčim ti, da bo gnezdece prazno, kadar prideš s kupcem po blago. Halil bej je dober znanec policijskega poveljnika v Carigradu — in toliko pravice je menda tudi še na svetu, da se najde v skrajnem slučaju konzulat, ki se pobriga za tebe in tvoje čedne namene... ne glede na to, da lahko postaneš čez noč sumljiva oseba, ako se spomnim in te ovadim, da vohuniš za Mladoturke v Parizu...“

„To ni res! To je laž!“ je zarohnel von Schratten, in kri mu je zalila oči.

„Resnica ali laž — to ni razgovor za naju dva. Dvesto in petdeset funtov reci, pa bo mir besedi!“

„Niti pol medžidije!“ je siknil Nemec s skrajnjem gnevom. „Tebe se bom še znal rešiti.“

„Znal — to rad verjamem. Toda pomagal si s tem ne boš. Zanesljivemu človeku je naročeno, da stori v tem slučaju isto, kar bi storil jaz, če bi me ne bili

našli zaklanega na ovinku kake galatske ulice... saj tak je menda tvoj namen.“

Nemec je pomislil. In kakor stori Nemec vedno, ako najde svojega mojstra — vdal se je ter izgovoril čez nekaj minut povsem hladnokrvno:

„Dobro, nočem se se prepirati; pride prilika, da popustiš ti meni. Dam ti v božjem imenu sto funtov. Tu imaš roko.“

„Bodi pameten — daj polovico. Italijani smo majhni po telesu, a veliki po značaju; kar reče Alberto Birbantini, je pribito.“

Von Schratten je vedel, da je vse zaman.

„Naj bo v imenu vseh satanov!“ je vzkliknil in udaril Italijanu v roko, čeprav še vedno nekoliko slabe volje. „Toda odiraš me krvavo.“

„Ne meni se za to! In ne daj se zapeljati, da bi si premislil; moji interesi so varni brez črnega na belem.“

„Kdo je torej ta Halil bej?“

(Dalje)

Gospodarstvo. Življensko zavarovanje postaja čedalje bolj popularno, ker vsakdo uvideva, da se le z njim doseže najprikladnejši način varčevanja in najugodnejše vsestransko preskrbljenje za starost, kakor tudi za slučaj smrti zavarovatelja. — Glede velikega pomena življenskega zavarovanja omenjamo, da je bil tudi pred kratkim umrl g. Avgust Praprotnik, trgovec v Lokvi na Krasu, zavarovan za večji znesek, in sicer pri banki „Slaviji“. Opravičeni prejemnik zavarovanega kapitala je pokazal svoje rodoljubje s plemenitim činom, da je daroval tisoč kron v korist družbe sv. Cirila in Metoda. — Da bi bilo mnogo posnelcev!

Zastonj se jezite nad trgovci in blagom, ter govorite draginja je, da si človek ne more nič več kupiti. To govorjenje ne pomaga nič, če bode še naprej kupovali slabo blago in pri trgovcih, ki Vam drago računajo. Prihranite si le tedaj kaj, ako bode kupovali vedno v trgovini z modnim, manufakturnim in konfekcijskim blagom I. N. Šoštarčič, Maribor, Gosposka ul. 5. V tej trgovini kupite vsako blago od 20 do 30 odstotkov ceneje kakor drugod.

Pijte samo Tolstovrško slatino

ki se naroča v Tolstemvrhu p. Guštajn (Koroško.)

Od dobrega najboljši!

Singer Co. šivalni stroji, akc. družba.

Ljubljana, Sv. Petra c. 4. - Kranj, Glavni trg 119.
 Kočevje, Glavni trg 79. - Rudolfovo, Vel. trg 45.

Pozor kupci!

Posestvo, 40 oralov, obstoječe iz 4 poslopij, njiv, travnikov in gozdov se proda za 16.000 kron. Naslov: Zapl, Slovenska Bistrica, Štajersko.

Prodaj svoje dobro upeljano posestvo

obstoječe iz približno 18 oralov zemlje (njive, sadonosniki, travniki, gozd in vinograd z novim nasadom, ki že rodi) zaradi družinskih razmer. Posestvo leži tik okrajne ceste na lepi solčni legi, 10 minut od farne cerkve. Gospodarsko poslopje je močno zidano. Kupci se nemudoma iščejo, zadnja cena šest tisoč goldinarjev. Janez Scherbinegg, posestnik na Ulm-hofu, pošta Gorenja sv. Kungota, Štajersko.

Nova lepa hiša z vrtom

3 minute iz Celja, 10 let davkov prosta se proda radi preselitve pod ugodnimi pogoji. Hiša je ob cesti in pripravna za vsako obrt. Naslov pove upravništvu.

Gospodarska zadruga v Žireh odda s 1. aprilom 1913 pričenši v najem

mizar sko de'avnico

v kateri so vsi stroji za navadno mizarstvo v dobrem stanju, stroje goni vodna moč na turbino. Mizarskega dela je v okolici ves čas dosti. Za vsakega podjetnega mizarskega mojstra je najugodnejša prilika. Ponudbe naj se pošiljajo takoj na zadrugo. — Kdor se zanima lahko tudi vsaki čas ogleda. Odda se pod najugodnejšimi pogoji.

Hiša se da v najem po zelo nizki ceni. Primerna je za trgovino in gostilno, ker je prostorna in ob veliki cesti, oddaljena pol ure od Št. Petra na Krasu. Poizve se pri Jože Urbančič, Kal, Št. Peter na Krasu.

M. Zor, tapetnik

in oblastveno konces. pokončevalec podgan, miši in mrčesa Ljubljana, Sv. Petra cesta 38.

se priporoča v pokončevanje podgan, miši, ščurkov, rusov, stenic, molov itd. z različnimi, novoiznajdenimi, povsem zanesljivimi sredstvi v zvezi s posebno metodo. Uspeh ob lastni intervenciji zjamčen. Izpričevala na razpolago.

Gospod Miroslav Zor je z dobrim uspehom uporabil svoj preparat v pokončevanje podgan in miši v hiši „Nemškega vite, reda“ v Ljubljani. Mrčes se je popolnoma izgubil. Edvard Polak l. r. Ljubljana dne 9. januarja 1912.

Krojač Ivan Magdič se je preselil na Dunajsko c. št. 20.